

TUẦN 15

QUÁ TRÌNH VĂN HỌC VÀ PHONG CÁCH VĂN HỌC

I. Quá trình văn học

1. Khái niệm:

- Văn học là một loại hình nghệ thuật, một hình thái ý thức xã hội đặc thù luôn vận động, biến chuyển.
- Tiến trình phát triển văn học như một hệ thống chỉnh thể với sự hình thành, tồn tại, thay đổi có mối quan hệ khăng khít, chặt chẽ, hữu cơ với thời kỳ lịch sử.
- > ***Quá trình văn học là diễn biến hình thành tồn tại, phát triển, thay đổi của văn học qua các thời kỳ lịch sử.***
- Quá trình văn học luôn tuân theo những quy luật chung.
- + văn học **gắn bó với đời sống**, thời đại nào văn hoá ấy, những chuyển biến của lịch sử xã hội thường kéo theo những biến động trong lịch sử phát triển của văn học.
- + Văn học phát triển trong **sự kế thừa và cách tân** : văn học dân gian là cội nguồn của văn học viết, người sau kế thừa giá trị văn học của người trước và tạo nên giá trị mới.
- + Thứ ba : Văn học một dân tộc tồn tại vận động trong **sự bảo lưu và tiếp biến**. Là một dòng chảy của văn học thế giới.

2. Trào lưu văn học

VD: “Bước đường cùng” tái hiện cuộc đời anh Pha – một người nông dân nghèo khổ điêu đứng, “Đồng hào có ma” là tiếng cười ra nước mắt cho thân phận con mẹ Nuôi khi vào cửa quan để tâu trình, rớt cuộc con ma đã khiến đồng hào chui thật khéo léo dưới bàn chân oai vệ của quan phụ mẫu trước cái run rẩy khốn khó của người đàn bà nông dân ngơ ngác. “Tắt đèn” là bức tranh nông thôn ngột ngạt trong mùa thu thuế, “Chí Phèo” khật khưỡng bước ra từ trang sách của Nam Cao còn nguyên vẹn nỗi đau đớn với câu hỏi dồn dập, đau đớn, khắc khoải ... Mỗi tp một sp khác nhau, mỗi tp một chiều sâu khám phá, mang hình thức nt khác nhau... Nhưng tất cả đều thống nhất trong một tiêu chí chung mà VTP đã đưa ra.

=> *Trào lưu văn học là một hiện tượng có tính chất lịch sử. Đó là một phong trào sáng tác tập hợp những tác giả, tác phẩm gần gũi nhau về cảm hứng, tư tưởng, nguyên tắc miêu tả hiện thực tạo thành một dòng rộng lớn có bề thế trong đời sống văn học của một dân tộc hoặc một thời đại.*

* Một số trào lưu VH trên TG

- Văn học thời phục hưng:

+ Xuất phát : Châu Âu thế kỷ XV,XVI

+ Đặc trưng : coi văn hoá cổ đại là hình mẫu lý tưởng, luôn đề cao lý trí, sáng tác theo quy luật chặt chẽ

- Chủ nghĩa lãng mạn:

+ Hình thành: ở các nước Tây Âu sau cách mạng 1789.

+ Đặc trưng : đề cao những nguyên tắc chủ quan, lấy đề tài trong thế giới tưởng tượng của nhà văn.

- Chủ nghĩa hiện thực phê phán

+ Thời điểm ra đời : Thế kỷ XIX

+ Đặc trưng : Thiên về những nguyên tắc khách quan, đề tài lấy từ cuộc sống hiện thực.

- Chủ nghĩa hiện thực XHCN :

+ Thời điểm ra đời : Thế kỷ XX.

+ Đặc trưng : miêu tả cuộc sống trong quá trình phát triển cách mạng, đề cao vai trò lịch sử của nhân dân.

- Chủ nghĩa siêu thực: thế giới trên hiện thực mới là mảnh đất sáng tạo của nghệ sĩ.

- Chủ nghĩa hiện thực huyền ảo : coi thực tại bao gồm cả đời sống tâm linh, niềm tin tôn giáo, các huyền thoại, truyền thuyết .

- Các trào lưu văn học ở Việt Nam, ở mỗi trào lưu kể ra các tác giả tiêu biểu.

+ Trào lưu lãng mạn

+ Trào lưu hiện thực phê phán

+ Trào lưu văn học hiện thực XHCN.

II. Phong cách văn học

1. Khái niệm PCVH

- Đó là những nét nổi bật nhất, riêng biệt nhất trong mỗi sáng tác của tg về phương diện nd hoặc nt hay cách nhìn, cách cảm của mỗi nhà văn, nhà thơ.

=> ***Phong cách văn học (pc nt) là nét riêng biệt độc đáo của một tg trong quá trình nhận thức và phản ánh cuộc sống thể hiện trong tất cả các yếu tố nội dung và hình thức của từng tác phẩm cụ thể.***

2. Những biểu hiện của PCVH

- Cách nhìn, cách cảm thụ có tính chất khám phá với giọng điệu riêng biệt.

- Việc lựa chọn đề tài, xác định chủ đề, cách thể hiện hình ảnh, nhân vật, triển khai cốt truyện, hoặc xác lập tứ thơ...

- Hệ thống phương thức biểu hiện, các thủ pháp kỹ thuật lưu lại đậm đặc cá tính sáng tạo của tác giả.

- Tính thống nhất từ cốt lõi, nhưng triển khai thì đa dạng, đổi mới.
- Phẩm chất thẩm mỹ cao và giàu tính nghệ thuật.

TUẦN 16

ÔN TẬP KIỂM TRA CUỐI KÌ I

CÁC TÁC PHẨM

1. Người lái đò Sông Đà

2. Ai đã đặt tên cho dòng sông?